

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu, Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către reprezentantul Societății cu răspundere limitată „El-Passo”, avocatul Denis Calaida,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „El-Passo” împotriva Societății cu răspundere limitată „Făuritorul” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Societate cu răspundere limitată „Făuritorul” și a fost modificată hotărârea Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău din 03 martie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 14 mai 2015, SRL „El-Passo” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Făuritorul” cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, între ea, în calitate de vânzător și pârâta, în calitate de cumpărător au avut loc relații comerciale, prin care vânzătorul s-a obligat să predea cumpărătorului marfa conform listei de prețuri și conform necesităților, iar cumpărătorul s-a obligat să recepționeze marfa și să achite costul acesteia.

Menționează că, și-a executat conștiincios obligațiile sale, livrând marfa conform solicitărilor pârâtei, fapt pentru care a eliberat facturi fiscale, acte ce sunt de strictă evidență contabilă.

Susține că, conform art. 94 și 117 din Codul fiscal, factura fiscală este documentul de evidență strictă care se emite de întreprindere, plătitorul taxei pe valoare adăugată la livrarea mărfii. Prin eliberarea facturii fiscale, care a fost semnată și aplicată ștampila, respectiv recepționată de pârâtă se confirmă faptul că, reclamanta a livrat pârâtei marfa, adică și-a executat obligația sa pe deplin, însă ultima nu a achitat la timp costul mărfii.

Afirmă că, întru soluționarea litigiului apărut pe cale amiabilă, la data de 20 octombrie 2012 și 01 aprilie 2015, în adresa pârâtei au fost expediate somații, prin care a solicitat achitarea datoriei în mărime de 37087,76 lei, în termen de 7 zile din

momentul recepționării somației, însă pârâta, recepționând somațiile, nu a întreprins nici o măsură în vederea achitării datoriei.

Declară că, pârâta nu și-a onorat obligația de plată până în prezent, iar conform actului de verificare a decontărilor reciproce, datoria acesteia constituie 22533,96 lei.

Relevă că, pretențiile sale față de pârâtă sunt certe, scadente și sunt confirmate prin actul de verificare a decontărilor reciproce - act unilateral și factura fiscală - înscris care justifică apariția raportului obligațional dintre reclamantă și pârâtă, iar somațiile și avizele poștale sunt înscrisuri, care confirmă faptul neexecutării de către pârâtă a obligației de plată a prețului.

Solicită încasarea din contul SRL „Făuritorul” în beneficiul SRL „El-Passo” a datoriei în sumă de 22533,96 lei și a taxei de stat.

În cadrul ședinței de judecată din 03 martie 2016, reprezentantul SRL „El-Passo”, Veniamin Nașivan a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea din contul SRL „Făuritorul” în beneficiul SRL „El-Passo” a datoriei în sumă de 21288,24 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 8097,08 lei și a taxei de stat, invocând că, după depunerea cererii de chemare în judecată, au fost efectuate plăți de către pârâtă.

Prin hotărârea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 03 martie 2016 a fost admisă parțial acțiunea și au fost încasate din contul SRL „Făuritorul” în beneficiul SRL „El-Passo” suma de 21288,24 lei, cu titlu de datorie, suma de 4000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 789,28 lei, cu titlu de taxă de stat, iar în total suma de 26077,52 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2017 a fost admis apelul declarat de către SRL „Făuritorul” și a fost modificată hotărârea primei instanțe prin micșorarea sumei datoriei încasate din contul SRL „Făuritorul” în beneficiul SRL „El-Passo” de la 21288,24 lei până la 7288,33 lei, a sumei taxei de stat de la 789,28 lei până la 218 lei și a sumei cheltuielilor de asistență juridică de la 4000 lei până la 2000 lei. A fost respinsă cerința SRL „El-Passo” privind încasarea din contul SRL „Făuritorul” a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 7876,22 lei.

La data de 15 iulie 2017, SRL „El-Passo” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, cu încasarea de la intimată a cheltuielilor de asistență juridică suportate în instanța de apel în sumă de 7876,22 lei și a taxei de stat pentru depunerea cererii de recurs în sumă de 358,15 lei.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel a încălcat și aplicat eronat normele de drept material și, anume, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Menționează că, în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe, SRL „Făuritorul” a recunoscut acțiunea și, anume, a recunoscut faptul că, are datorie față de recurentă în mărime de 21288,24 lei.

Susține că, instanța de apel, la examinarea cauzei, urma să aplice prevederile art. 131 alin. (7) CPC, care statuiază că, recunoașterea acțiunii sau a faptelor

efectuată în primă instanță își păstrează veridicitatea și în instanțele ierarhic superioare.

Afirmă că, factura cu seria WI nr. 0710826 în sumă de 13999,93 lei, prezentată de către intimată în instanța de apel, este dubioasă, nefiind semnată și ștampilată de SRL „El-Passo”, nu conține data eliberării și este incert cum s-a ajuns la concluzia că, este datată cu data de 21 ianuarie 2013, instanța de apel neverificând acest aspect, bazându-se doar pe declarațiile SRL „Făuritorul”.

Relevă că, în actul de verificare pentru perioada 01 ianuarie 2012-18 ianuarie 2014, mențiunea „cu referire la suma în valoare de 13 999,93 lei conform facturii de expediție WI 0710826, va fi luată în calcul datoriei debitoare” este scrisă de o persoană neidentificată, lipsește semnătura și ștampila SRL „El-Passo”.

Consideră că, instanța de apel în mod eronat a administrat atât factura de expediție, cât și actul de verificare, nefiind verificate prin prisma art. 122 alin. (3) CPC.

Invocă că, conform pct. 3.5 din contractul de vânzare-cumpărare din 12 iunie 2008, sunt prevăzute două condiții pentru ca vânzătorul să primească returul mărfii: calitatea bună și valabilitatea produsului.

Declară că, marfa a fost refuzată din motiv că, aceste condiții nu au fost respectate de către SRL „Făuritorul”, respectiv, nu s-a ajuns la un consens de schimbare a mărfii, or, în acest aspect urma a fi întocmit un act.

Menționează că, marfa a fost livrată conform solicitărilor SRL „Făuritorul”, care a recepționat și semnat facturile conform livrărilor.

Relatează că, intimata a prezentat înscrișuri noi în instanța de apel, iar ultima le-a admis și administrat, încalcând, astfel, prevederile art. 372 CPC.

Mai relatează că, argumentele invocate de către intimată precum că, nu a cunoscut despre existența acestor înscrișuri și nu a avut acces la acestea din motivul schimbării sediului sunt declarative, lipsite de suport probatoriu.

Prin referința depusă la data de 02 ianuarie 2018 SRL „Făuritorul” a solicitat respingerea cererii de recurs și menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „El-Passo” a solicitat încasarea de la SRL „Făuritorul” a datoriei în sumă de 21288,24 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 8097,08 lei și a taxei de stat.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, încasând din contul SRL „Făuritorul” în beneficiul SRL „El-Passo” suma de 21288,24 lei, cu titlu de datorie, suma de 4000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 789,28 lei, cu titlu de taxă

de stat, iar în total suma de 26077,52 lei, în rest respingând acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către SRL „Făuritorul”, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, modificând hotărârea primei instanțe prin micșorarea sumei datoriei încasate din contul SRL „Făuritorul” în beneficiul SRL „El-Passo” de la 21288,24 lei până la 7288,33 lei, a sumei taxei de stat de la 789,28 lei până la 218 lei și a sumei cheltuielilor de asistență juridică de la 4000 lei până la 2000 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că, concluzia instanței de apel este greșită.

Conform art. 8 alin. (2) lit. a) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.

Conform art. 512 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art. 514 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 753 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun din în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Din materialele dosarului rezultă că, între SRL „El-Passo” și SRL „Făuritorul” au avut loc relații comerciale, prin care SRL „El-Passo” s-a obligat să predea SRL „Făuritorul” marfa conform listei de prețuri în cantități conform necesităților, iar ultima s-a obligat să primească marfa și să achite prețul acesteia.

Conform actului de verificare dintre SRL „Făuritorul” și SRL „El-Passo” și facturilor fiscale anexate la materialele dosarului (f. d. 13-30, 59), la data de 08 februarie 2016, datoria SRL „Făuritorul” față de SRL „El-Passo” constituie 21288,24 lei.

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, în cadrul ședinței de judecată a primei instanței din 15 februarie 2016, reprezentantul SRL „Făuritorul”, avocatul Tatiana Mastalin a recunoscut datoria față de SRL „El-Passo” în sumă de 21288,24 lei (f. d. 68).

În conformitate cu art. 131 alin. (7) CPC, recunoașterea acțiunii sau a faptelor efectuată în primă instanță își păstrează veridicitatea și în instanțele ierarhic superioare.

În conformitate cu art. 131 alin. (5) CPC, renunțarea la recunoașterea efectuată în judecată influențează recunoașterea numai dacă partea care a recunoscut faptele dovedește că mărturisirea lor nu corespunde adevărului, ci este rezultatul unei erori. Numai în acest caz, recunoașterea își pierde valabilitatea.

Actele cauzei denotă faptul că, în ședința de judecată a instanței de apel, SRL „Făuritorul” a prezentat factura seria WI nr. 0710826 în sumă de 139999,93 lei și actul de verificare pentru perioada 01 ianuarie 2012-18 ianuarie 2014, cu mențiunea „suma în valoare de 13999,93 lei, conform facturii de expediție WI

0710826, va fi luată în calcul la achitarea datoriei debitoare”, care au fost reținute de instanța de apel.

În conformitate cu art. 121 CPC, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Ținând cont de prevederile legale enunțate, instanța de recurs ține să menționeze că, factura seria WI nr. 0710826 nu poate fi reținută în calitate de probă, deoarece aceasta nu a fost confirmată de către reprezentantul SRL „El-Passo”, lipsind semnătura și amprenta sigiliului.

De asemenea, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție mai relevă că, nu poate fi reținută în calitate de probă nici actul de verificare pentru perioada 01 ianuarie 2012-18 ianuarie 2014, deoarece acesta a fost prezentat în instanța de apel doar în copie, care nu a fost autentificată în modul stabilit de lege. Or, în conformitate cu art. 138 alin. (4) CPC, înscrisul se depune în original sau în copie autentificată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului.

Mai mult ca atât, în conformitate cu art. 372 alin. (1) și (1¹) CPC, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea pricinii în primă instanță. Instanța de apel nu are dreptul să administreze probele care au putut fi prezentate de participanții la proces în primă instanță, cu excepția situației stabilite la alin.(1).

Din materialele dosarului, însă, rezultă că, SRL „Făuritorul” nu a demonstrat că, a fost în imposibilitate de a prezenta factura și actul de verificare enunțate la examinarea cauzei în primă instanță. Or, argumentele invocate de către intimată precum că, nu a cunoscut despre existența acestor înscrisuri și nu a avut acces la acestea din motivul schimbării sediului sunt declarative, lipsite de suport probatoriu.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel nu era în drept să administreze probe, care au putut fi prezentate de către SRL „Făuritorul” în prima instanță.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, prima instanță temeinic și legal a încasat din contul SRL „Făuritorul” în beneficiul SRL „El-Passo” suma de 21288,24 lei, cu titlu de datorie.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Ținând cont de prevederile legale enunțate, precum și de faptul că, recursul declarat de către SRL „El-Passo” a fost admis, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa din contul SRL „Făuritorul” în beneficiul SRL „El-Passo” taxa de stat pentru depunerea cererii de recurs în sumă de 358,15 lei.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză

cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că, partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Din materialele dosarului rezultă că, în cadrul examinării apelului de către instanța de apel, SRL „El-Passo” a suportat cheltuieli de asistență juridică în sumă de 7876,22 lei, fapt ce se confirmă prin actul nr. 102 de îndeplinire a serviciilor juridice din 31 octombrie 2016 și factura fiscală seria WH nr. 5023787 din 31 octombrie 2016 (f. d. 127, 128).

Analizând aportul avocatului stagiar Veniamin Nașivan la soluționarea speței, timpul și munca depusă de avocatul stagiar, rezultatul obținut, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză și complexitatea cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa din contul SRL „Făuritorul” în beneficiul SRL „El-Passo” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei, suma care este reală, necesară și rezonabilă, iar în rest de a respinge cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică ca fiind neîntemeiată.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe, cu încasarea din contul SRL „Făuritorul” în beneficiul SRL „El-Passo” a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 lei și a taxei de stat pentru depunerea cererii de recurs în sumă de 358,15 lei, iar în rest de a respinge cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „El-Passo”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2017 și se menține hotărârea Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău din 03 martie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „El-Passo” împotriva Societății cu răspundere limitată „Făuritorul” cu privire la încasarea datoriei.

Se încasează din contul Societății cu răspundere limitată „Făuritorul” în beneficiul Societății cu răspundere limitată „El-Passo” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 (trei mii) lei și taxa de stat pentru depunerea cererii de recurs în sumă de 358,15 (trei sute cincizeci și opt lei cincisprezece bani) lei.

În rest cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică se respinge ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic